

B-80 11/10/24

(Time: 3 Hours)

(Marks: 100)

Please check whether you have got the right question paper.

- N. B.**
1. Attempt any five questions, with a minimum of two questions from each section.
  2. Figures to the right indicate full mark.
  3. Answer to both sections should be written in the same answer book.

SECTION - I

Q1.	a)	Explain the factors affecting liquidity and profitability of commercial banks.	10
	b)	Explain the indicators of performance of commercial bank.	10
Q2.	a)	Explain the recent changes in RBI's monetary policy.	10
	b)	Describe the problems of Self-Help Groups in India.	10
Q3.	a)	Discuss the features of Indian Money Market.	10
	b)	Discuss the capital market reforms in India since 1991.	10
Q4.		Write notes on any two of the following.	20
	a)	New technologies in banking sector.	
	b)	Working of composite credit.	
	c)	Securities and Exchange Board of India (SEBI).	
	d)	Importance of Mutual Funds.	

SECTION - II

Q5.	a)	Describe the classification of public expenditure.	10
	b)	Write a note on Fiscal Responsibility and Budget Management Act, 2003.	10
Q6.	a)	Explain the structure of Balance of Payments (BOP).	10
	b)	Describe the various gains from international trade.	10
Q7.	a)	Explain the concepts of Purchasing Power Parity (PPP) theory.	10
	b)	Write note on Spot and Forward Exchange Rates.	10
Q8.		Write notes on any two of the following.	20
	a)	Causes for rising public expenditure in India.	
	b)	Classification of Public Debts.	
	c)	Measures to correct disequilibrium in balance of payments.	
	d)	Foreign Exchange Management by Reserve Bank of India (RBI).	

*****

(मराठी रुपांतर)

(वेळ : ३ तास)

(गुण : १००)

- सूचना 1. कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. प्रत्येक विभागातून कमीत कमी दोन प्रश्न सोडवा.
 2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3. दोन्ही विभागाची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहा.

विभाग - 1

- प्रश्न १. अ) व्यापारी बँकांच्या तरलता आणि नफाक्षमतेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा. १०
 ब) व्यापारी बँकेच्या कामगिरीचे निर्देशक स्पष्ट करा. १०
- प्रश्न २. अ) भारतीय रिझर्व बँकेच्या (RBI) चलनविषयक धोरणातील अलीकडील बदल स्पष्ट करा. १०
 ब) भारतातील स्वयं-सहायता गटांच्या समस्यांचे वर्णन करा. १०
- प्रश्न ३. अ) भारतीय मुद्रा बाजाराच्या वैशिष्ट्यांची चर्चा करा. १०
 ब) १९९१ पासून भारतातील भांडवली बाजार सुधारणांची चर्चा करा. १०
- प्रश्न ४. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. २०
 अ) बँकिंग क्षेत्रातील नवीन तंत्रज्ञान.
 ब) संयुक्त कर्जाची कार्यप्रणाली
 क) भारतीय प्रतिभुती आणि विनिमय मंडळ (SEBI)
 ड) म्युच्युअल फंडाचे महत्त्व.

विभाग - 2

- प्रश्न ५. अ) सार्वजनिक खर्चाच्या वर्गीकरणाचे वर्णन करा. १०
 ब) वित्तीय जबाबदारी आणि अर्थसंकल्प व्यवस्थापन कायदा, 2003 वर टीप लिहा. १०
- प्रश्न ६. अ) व्यवहारशेषाची (BOP) रचना स्पष्ट करा. १०
 ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापारातून मिळालेल्या विविध नफ्यांचे वर्णन करा. १०
- प्रश्न ७. अ) क्रयशक्ती समता (PPP) सिद्धांताच्या संकल्पना स्पष्ट करा. १०
 ब) हजर व वायदा विनिमय दर यावर टिप लिहा. १०
- प्रश्न ८. खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टिपा लिहा. २०
 अ) भारतातील सार्वजनिक खर्च वाढण्याची कारणे.
 ब) सार्वजनिक कर्जाचे वर्गीकरण.
 क) व्यवहारशेषातील असमतोल दुरुस्त करण्यासाठी उपाय.
 ड) भारतीय रिझर्व्ह बँक (RBI) द्वारे परकीय चलन व्यवस्थापन.

*****